
A SZLOVÁK NÉVTUDOMÁNY MÚLTJA ÉS JELENE

1. A szlovák névtan kezdetei. – A tulajdonnevek vizsgálatának kezdetei Szlovákiában a felvilágosodás kutatóihoz köthetők, akik különböző tudományok (földrajz, történelem, néprajz, archeológia) keretein belül foglalkoztak a nevekkal, s csak később vált a tulajdonnév a nyelvtudományi kutatások tárgyává. A tulajdonnevek mint értékes nyelvemlékek a szlovákok elődeinek letelepedéséről is számot adtak.

A helynevek gazdag tárárt tartalmazza BÉL MÁTYÁS „Notitia Hungariae novae historico-geografica” című műve. A 19. században megemlíthetjük JÁN KOLLÁR író, aki összeállított egy személynévjegyzéket (1828), és a szláv népek tulajdonneveiről is írt (1830). A szlovák névkutatás igazi fellendülése azonban a 20. században kezdődött meg. Elsőként a cseh VLADIMÍR ŠMILAUER „Vodopis starého Slovenska” (A régi Szlovákia vízrajza) című munkája foglalkozott behatóan a tulajdonnevek egy osztályával, a víznevekkel (1932). A szerző a mű bevezető részében ismerteti a történeti forrásokat (1300-ig vizsgálta a névanyagot), a kutatás módszereit és a munka szerkezetét (IX–XLIII). Az egyes folyók (Morva, Duna, Dudvág, Vág, Nyitra, Garam, Ipoly, Sajó, Hernád, Bodrog, Poprád) szerint haladva mutatja be a vízneveket (1–286), majd ezt a fejezetet követi a nevek adattára az etimológiai magyarázatokkal együtt (287–452). A továbbiakban az összegyűjtött korpuszt a névadás indítéka szerint (köznévi, személynév- és helynévi, ismeretlen és bizonytalan eredetű vízneveket különböztet meg) rendszerezi (453–502). A könyv befejező részében (503–560) ŠMILAUER a magyar bejegyzések sajátosságairól ír, majd a források értékelése és a nevek jegyzéke következik.

A szlovák helységnevek etimológiáját JÁN STANISLAV vizsgálta (1947). Névtani vonatkozású történeti adatokat tartalmaz a „Slovenský juh v stredoveku” (Szlovák dél a középkorban) című könyve is (1948).

A magyarországi szlovákok személynév- és helyneveivel VINCENT BLANÁR foglalkozott „Príspevok ku štúdiu slovenských osobných a p miestnych mien v Maďarsku” (Adalékok a magyarországi szlovák személynév- és helynevek tanulmányozásához) című monográfiájában (1950). Az 53 kutatóponton személynév- (elsősorban családneveket) és helyneveket gyűjtött.

2. Intézményi háttér, névtudományi konferenciák, rendezvények. – Vincent Blanárnak köszönhetően alakult meg a Szlovák Névtudományi Bizottság (Slovenská onomastická komisia) a Szlovák Tudományos Akadémián belül 1964. december 8-án, mely intézményes keretek közt biztosította a névkutatás szervezettebbé válását. Az első elnöke Vincent Blanár lett (1964–1977), majd őt követték Ján Matejčík (1977–1984), Milan Majtán (1984–2001) és Pavol Žigo (2001–).

Az első Szlovák Névtudományi Konferenciát 1967-ben szervezte a Szlovák Névtudományi Bizottság; a legutóbbit, a tizenhetediket 2007-ben.

Az első konferencián három témakörben hangzottak el az előadások: a) a mai és a történeti személynévek kutatása, b) a helynevek diakrón kutatása, c) a helynevek standardizálása (BLANÁR–MAJTÁN szerk. 1968). A második konferencián (1969) a szlovák

névtanósok a névtudomány elméleti és módszertani kérdéseivel foglalkoztak (KRIŠTOF szerk. 1970). A harmadik névtudományi konferencia (1970) monotematikus volt, az élőnyelvben használatos személynevek kutatásáról adott képet (BLANÁR szerk. 1972). A tulajdonnevek nyelvi elemzésének lehetőségeiről volt szó a negyedik konferencián (1971), amely rámutatott arra, hogy a tulajdonnevek a szókészlet szerves részét alkotják, s szükséges a rendszerszerű vizsgálatuk (MAJTÁN szerk. 1973). Egy év múlva került sor az ötödik névtani konferenciára (1972), melynek fő kérdéskörei a következők voltak: a) a személynevek kartografálása (névföldrajz), b) a szláv névtani terminológia, c) a nyelvi kontaktusok hatása a tulajdonnevek világára (BLICHA–MAJTÁN szerk. 1976). A hatodik konferencián (1974) a tulajdonnevek elméleti kérdéseinek, illetve a népi helynevek kutatási módszereinek és eredményeinek tárgyalása került előtérbe (MAJTÁN szerk. 1976). Az ezt követő hetedik névtudományi konferenciának (1976) a fő témája a tulajdonnév társadalomban betöltött szerepe és működése volt, tehát a társadalom és névhasználat összefüggéseit vette górcső alá (MAJTÁN szerk. 1980). A nyolcadik konferencia (1980) központi témája a tulajdonnevek lexikográfiai feldolgozása volt (MAJTÁN szerk. 1983). A tulajdonnevek és a köznevek közti összefüggések bemutatása került előtérbe a kilencedik névtani konferencián (1985), melyen a történeti névkutatással kapcsolatos előadások száma is magas volt (MAJTÁN szerk. 1987). A tizedik konferencián (1989) főképpen a tulajdonneveknek a nyelvtörténetben betöltött szerepével és a névtudomány interdiszciplináris kapcsolataival foglalkoztak a kutatók (MAJTÁN szerk. 1991). A tizenegyedik konferencia (1994) a névtan elméleti, módszertani és egyéb általános kérdéseit boncolgatta (KROŠLÁKOVÁ szerk. 1994). A következő három konferencián (1995, 1997, 2000) a hagyományos témákon túl nagyobb figyelmet szenteltek az előadók a társadalom és a névhasználat összefüggéseinek, az irodalmi névadásnak, az állatnévadásnak és a helynevek standardizálásának (MAJTÁN–RUŠČÁK szerk. 1996, MAJTÁN–ŽIGO szerk. 1998, KRŠKO–MAJTÁN szerk. 2000). A tizenötödik konferencia (2002) elsődlegesen a tulajdonnevek kommunikációban betöltött funkciójával foglalkozott (ŽIGO–MAJTÁN szerk. 2003). A tizenhatodik névtani konferencián (2004) a szlovák, illetve szláv onomasztika aktuális eredményeit mutatták be a résztvevők. Az általános, elméleti előadások után a személy-, hely- és intézménynevekkel, valamint az írói névadással kapcsolatosak következtek (POVAŽAJ–ŽIGO szerk. 2007).

A legutóbbi, tizenhetedik névtudományi konferencián (2007) mintegy hatvan előadás hangzott el. A hazai névtanósokon kívül egyéb országok (Csehország, Lengyelország, Magyarország, Ukrajna) kutatói is részt vettek a rendezvényen. Az elméleti plenáris előadások után két szekcióban zajlott a tanácskozás. A konferencián a helynevekkel foglalkozó előadások domináltak, ezen belül a hidronímiának (víznévkutatás) önálló blokkot szenteltek. Magyarországból ZSILÁK MÁRIA tartott előadást a magyarországi szlovákok által használt helynevek sajátosságairól. A személyneves előadásokban a szocioonomasztikai megközelítésmód került előtérbe. Magyar vonatkozású adatokat közölt BAUKO JÁNOS, aki különböző generációk ragadványnév-használatát vizsgálta magyar–szlovák kétnyelvű környezetben. A rendezvényen egyéb névfajtákkal (állat-, intézmény- és írói nevek) is foglalkoztak a kutatók.

A szlovák névtudományi konferenciák mellett egyéb rendezvényeken is foglalkoztak a tulajdonnevek világával. Az 1970-es években öt szakmai szemináriumot szervezett a Szlovák Névtudományi Bizottság. 1973-ban két szemináriumot tartottak a névkutatás eredményeiről és további feladatairól, 1974-ben az élő személynevek tartalmi, motivációs

és szerkezeti modellezésének lehetőségéről, 1977-ben a terepmunkával járó hely- és személynév kutatások módszertani kérdéseiről, 1978-ban pedig a víznevek kutatásáról és a földrajzi köznevek terminológiájáról. Az 1980-as években két cseh–szlovák névtudományi konferenciára is sor került. Az első 1982-ben Csehországban tartották „Onomastika jako společenská věda” (Az onomasztika mint társadalomtudomány) címen (ŠRÁMEK 1983), a következőt 1987-ben Szlovákiában, mely a névtan aktuális feladatairól szólt a nyelvpolitika és nyelvművelés szempontjából (MAJTÁN 1989). További három közös cseh–szlovák szemináriumot tartottak Szlovákiában „Onomastika a škola” (Névtan és iskola) címen: 1986-ban az utcanevéről (ŽIGO 1988), 1990-ben (BLICHA 1992) az irodalmi névadásról (nevek az irodalmi művekben, népköltészetben, sajtóban), 1995-ben az irodalmi nevek fordításáról és az állatnevekről értekeztek a névkutatók. Az 1996-ban szervezett nemzetközi névtani kollokvium az „Urbanonymá v kontexte histórie a súčasnosti” (Az utcanevék a múlt és jelen kontextusában) címet viselte (ODALOŠ–MAJTÁN 1996). Megjegyezném, hogy a szlovák és cseh névkutatók szorosabb együttműködése azzal is összefügg, hogy hosszú ideig közös államban éltek.

3. Személynév kutatás. – ŠTEFAN KRIŠTOF „Osobné mená bývalej Tekovskej stolice” (A volt Bars vármegye személynévei, 1969) című monográfiájában a volt Bars vármegye területén végzett személynév kutatásokat. A történeti névanyagot a 16. századtól kezdve közli, s a szinkrón névállomány az 1960–1966 között folytatott gyűjtésből származik. Az eredményeket különálló térképlapokon (17 darab), a névföldrajz segítségével is szemlélteti. A munkában a család-, kereszt-, bece- és ragadványneveken kívül foglalkozik az ún. élő lakossági nevekkal, helységcsúfolókkal (pl. a garamszentkeresztieket – Žiar nad Hronom – *Hurkári* névvel csúfolták, mert szerették és árulták a hurkát) és háznevekkel is (gyakran az előző tulajdonos neve alapján azonosítják a ház lakóit, de azonos lehet a jelenlegi tulajdonos családnevével – pl. *do Tótou* 'Tóthék házába' – vagy ragadványnevével is: pl. *do Ištenou* 'Istenékhez', *do Kormošou* 'Kormosékhoz'). Összesen 117 község névanyagát jegyezte le, a munkában gazdag adattár található (159–299). Megállapítja, hogy a nevek a település nemzetiségi megoszlásáról is tanúskodnak (KRIŠTOF 1969: 13).

A legjelentősebb szlovákiai személynév kutatás VINCENT BLANÁR és JÁN MATEJČÍK nevéhez fűződik. Kétkötetes művük címe „Živé osobné mená na strednom Slovensku” (Élő személynévek Közép-Szlovákiában). Az első rész (BLANÁR–MATEJČÍK 1978) a személynév deszignációjával, elméleti kérdésekkel foglalkozik, s 9 közép-szlovákiai település névanyagán keresztül mutatja be a gyakorlati elemzés lehetőségét. A második rész (BLANÁR–MATEJČÍK 1983) az ún. tartalmi modellek disztribúcióját tárgyalja, a gazdag adattár (24–490) pedig 45 település névanyagát tartalmazza. A szerzők Közép-Szlovákia 106 községének élő személynéveit dolgozták fel (kb. 55 000 név), de ebből csak 45 helység névanyagát közölték (14 313 személyhez 25 137 élő név kapcsolódik). Közép-Szlovákia 9 megyéjéből (Gömör, Nógrád, Hont, Bars, Zólyom, Liptó, Túróc, Árva, Trencsén) 5-5 kutatópontot választottak ki. Eredetileg 457 településen gyűjtötték a korpuszt. Kb. 2 millió élő személynév gyűlt össze (BLANÁR 1996: 168), de ennek csak egy töredékét vizsgálták. Az élő személynéveken belül hat funkcionális elemet különítenek el: családnév, keresztnév, egyéni ragadványnev, élő családi név 'öröklődő ragadványnev', háznév, apellatívum (névkiegészítő, pl. *bácsi*, *néni*). A névanyag feldolgozásában a strukturalista szemléletmód érvényesül. BLANÁR dolgozta ki az ún. tartalmi és

motivációs modellek szimbólumokkal való jelölésének módszerét. Külön vizsgálta a szerzőpáros a férfiak, nők, gyermekek névhasználatát és a névviselők rokonsági viszonyait. Rámutattak a gyűjtés nehézségeire, a névanyag dinamikus változására is. „Az élő személynevek ismerete (a személynév és a denotátum azonosítása az adott közösség társadalmi tudatában) a helyi szociális norma részét képezi” (BLANÁR–MATEJČÍK 1978: 22).

A MILAN MAJTÁN és MATEJ POVAŽAJ által írott keresztnévszótár 1983-ban látott napvilágot, később több kiadásban megjelent, a bővített változata 1998-ban „Vyberte si meno pre svoje dieťa” (Válasszon keresztnévet gyermekének) címen. A könyv a keresztnévek szótárán kívül egyéb részeket is tartalmaz. A szerzők a mű elején (5–33) foglalkoznak a személynevek történetével, a keresztyénység felvétele előtt használatos régi szláv nevekkal, a keresztyénységben kapott személynevekkel, a keresztnévi eredetű családnevekkel és a névdivattal. Ezt a részt követi a keresztnévszótár (34–268). Az egyes keresztnévek ábécérendben találhatók. A keresztnévek mellett rövidítések jelölik a női, illetve férfinévet. A szerzők a keresztnév eredete és jelentése után a különböző nyelvekben (angol, cseh, francia, magyar, német, olasz, orosz, spanyol, svéd stb.) meglévő névmegfelelőket tüntetik fel, majd közlik a keresztnévből származó családneveket. A továbbiakban (269–86) a keresztnévek anyakönyvezéséről, a becenévi alakváltozatokról, az új keresztnévek létrejöttéről, a névválasztásról, illetve -változtatásról és a női családnevek használatáról olvashatunk. A férfi és női keresztnévek hivatalosan bejegyezhető alakváltozatainak listáját tartalmazza a következő rész (287–317). „A keresztnévek naptára” című fejezetben (318–29) hónapokra és azon belül napokra bontva találjuk meg az egyes nevek névnapjának időpontját. A könyv a keresztnévek becenévi alakváltozatainak jegyzékével zárul (330–42).

4. Helynévkutatás. – 1966 és 1975 között megvalósult egy egész Szlovákiára kiterjedő, helyneveket összegyűjtő kérdőíves kutatás. Ennek részleges eredményeit közölte MILAN MAJTÁN „Lexika slovenskej toponymie” (1996) című monográfiájában. A könyvben foglalkozik a tulajdonnevek nyelvi, grammatikai sajátosságaival, a történeti helynévkutatás eredményeivel, a helynevek strukturális típusaival és lexikális tulajdonságaival. A földrajzi közneveket részletesen elemzi, s a névföldrajz módszereit is alkalmazza (52 vonatkozó térképet közöl). Különálló fejezetekben összefoglalja a hegy- és víznevekkel kapcsolatos kutatásokat. A könyvben közölt névanyagot aprólékos történeti-etimológiai elemzés alá veti.

A helynevek feldolgozása több kutatót foglalkoztatott. HABOVŠTIK (1970) az árvai határneveket, CHOLUJ (1992) a kiszucái népi helyneveket, BLICHA (1996) az Ondavai- és Topolyai-völgy határneveiben fellelhető szlovák–ruszin nyelvi kontaktusokat, majd KRŠKO (2001) a Murányi-völgy helyneveit vizsgálta.

A történeti-etimológiai helynévvizsgálatról számos tanulmány született JÁN STANISLAV, RUDOLF KRAJČOVIČ, ŠIMON ONDRUŠ, VLADO UHLÁR, ONDREJ R. HALAGA, BRANISLAV VARSÍK (1964, 1973, 1977) tollából. KRAJČOVIČ (2005) nyelvtörténészként hangsúlyozza, hogy az egyes helynevek a szlovák történelem élő krónikáját rejtik magukban. Könyve számos toponima etimológiai magyarázatát tartalmazza.

A helységnevekkel elsősorban MILAN MAJTÁN tanulmányai foglalkoznak. A szlovákiai helységnevek jegyzékét és az egyes toponimák 1773–1997 közötti névváltozatait tartalmazza a több kiadásban megjelent „Názvy obcí Slovenskej republiky (Vývin v rokoch 1773–1997)” című könyve. A bevezetőt követi a szótári rész (21–353), melyben az egyes

helységnevek mellett időrendi sorrendben szerepelnek a történeti forrásokban előforduló névalakváltozatok. Az ábécérendes névmutatóban (357–600) az összes névváltozat listája található.

A hegynevekkel foglalkozó kutatók közül megemlíthető IVAN BOHUŠ (1996), aki a Magas-Tátra helyneveinek névadási magyarázatait tette közzé, mintegy 12 000 tátrai helynevet gyűjtött össze.

Az utóbbi években újra fellendült a víznevek (hidronimák) kutatása, melyet egykor ŠMILAUER kezdeményezett. Egy különálló kutatócsoport foglalkozik a témával. 2005-ben jelent meg JAROMÍR KRŠKO „Spracovanie hydronymie Slovenska” (Szlovákia vízneveinek feldolgozása) című monográfiája, melyben módszertani útmutatót ad a Hydronymia Slovaciae nevezetű projekt keretén belül készülő tanulmányok elkészítéséhez. A víznevek gyakorlati feldolgozásának útmutatóját a témával kapcsolatos szlovák (53–65), illetve külföldi (65–91) névtani bibliográfiai adatok követik. Önálló kötetekben a következő folyók vízneveit dolgozták fel a szlovák névtanok: Sajó szlovákiai része (SIČÁKOVÁ 1996), Ipoly (MAJTÁN–ŽIGO 1999), Túróc (KRŠKO 2003), Nyitra (HLADKÝ 2004), Árva (MAJTÁN–RYMUT 2006). A szláv eredetű folyónevekről és a magyarok általi 10–12. századi átvételükről a történész VARSÍK (1989) írt.

5. Névelmélet, általános névtan. – A MICHAL BLICHA és MILAN MAJTÁN által szerkesztett „Úvod do onomastiky” (Bevezetés a névtanba, 1986) című egyetemi jegyzetben a következő témakörökkel foglalkoznak a szerzők: a névtan helye a tudományok rendszerében, a tulajdonnév funkciói, névtani terminusok és értelmezésük, a névkutatás módszerei és forrásai, személy- és helynévkutatások, az irodalmi névadás, névtan a felsőoktatásban. Napjainkban a névtan mint választható tantárgy a szlovákiai felsőoktatásban Pozsonyban, Nagyszombaton, Nyitrán, Besztercebányán, Rózsahegyen és Eperjesen van jelen.

VINCENT BLANÁR szintetikus formában 1996-ban a „Teória vlastného mena. Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii” (A tulajdonnév elmélete. A társadalmi kommunikációban való státusa, szerveződése és működése) című fő művében foglalja össze névtani kutatásainak eredményeit. A könyv német nyelven is megjelent „Theorie des Eigennamen. Status, Organisation und Funktionieren der Eigennamen in der gesellschaftlichen Kommunikation.” címen (BLANÁR 2001). A szemiotológiai, funkcionális és strukturalista szemléletmód ötvöződik a monográfiában. BLANÁR többek között foglalkozik a tulajdonnév és a köznév közötti összefüggésekkel, a tulajdonnevek rendszerével, típusaival, az onimikus nomináció (megnevezés) tényezőivel. A tulajdonnevet mint az általános, egyedi és specifikus jegyek egységes hordozóját mutatja be. Elsősorban személyneves kutatásai alapján ír a tartalmi, motivációs és szerkezeti modellezés lehetőségeiről. A tulajdonnevek rendszerét társadalmi-kommunikációs szempontból vizsgálja. A szerző több magyar vonatkozású névtani információt is közöl a könyvben, s fontosnak tartja a szlovákiai magyarság élő személynévanyagának felkutatását is (BLANÁR 1996: 186).

A szlovák névtudományról a „Slowiańska onomastyka. Encyklopedia” (RZETELSKA-FELESZKO–CIEŚLIKOWA szerk. 2002, 2003) című kétkötetes kiadványban is olvashatunk, melyben az egyes szláv nyelvek (lengyel, cseh, szlovák, luzsicei szerb, orosz, ukrán, fehérorosz, bolgár, makedón, szerb, horvát, szlovén) névtanába is betekinthetünk. A több mint 1200 oldalas mű elkészítésében 46 névkutató (a szlovák részről VINCENT BLANÁR és MILAN MAJTÁN) közreműködött, és minden szerző a saját anyanyelvén (a luzsicei szerben kívül; a vonatkozó részek német, illetve lengyel nyelvűek a szerzőktől függően)

közölte a névtani eredményeket. A mű a tulajdonnevek szintetikus leírását adja a szláv onomasztikában. A kiadvány két kötete 24 főbb fejezetet tartalmaz: a névtan története, névelmélet, kutatási módszerek, terminológiai kérdések, a névtani kutatások jelene, a tulajdonnevek etimológiája, a régi szláv és egyéb eredetű tulajdonnevek, idegen hatások, a határmenti etnikai és nyelvi területek tulajdonnevei, névpolitika, keresztnévek, családnévek, egyéb személynévfajták, helységnevek, mikrotoponimák, hegynevek, víznevek, utcanevek, állatnevek, intézménynevek, társadalom és névhasználat, irodalmi névadás, vallás és tulajdonnév-használat, a tulajdonnevek változása a 20. században. A szláv névtudomány terminológiai szótárában (SVOBODA et al. 1973) a szlovák onomasztikában használatos terminusok és magyarázataik is megtalálhatók.

6. Egyéb, tulajdonnevekkel foglalkozó kiadványok. – Az üzlet- és cégnevekkel (logonimák) behatóbban MÁRIA IMRICHOVÁ (2002) foglalkozik. Áttekinti a témával kapcsolatos szláv szakirodalmat, meghatározza a *logonima* terminust és funkcióit, hangsúlyozza a tulajdonnévtípus jelértékét. A motivációnak négy alapvető fajtáját (szemantikai, szóalkotási, propriális 'tulajdonnévosztály-váltással keletkezett', polimotivációs) különíti el, s részletesen csoportosítja az egy- és többszavas intézményneveket. Vizsgálja az üzlet- és cégnevek kommunikációban betöltött funkcióját, információs értékét, kiejtését. Az adatárban 1635 intézménynevet sorol fel a névadás magyarázataival együtt.

A tulajdonnevek társadalmi vetületével, szociális kontextusával a KRŠKO-IMRICHOVÁ-ODALOŠ (2006) szerzőhármas foglalkozik a „Sociálny kontext onymie” című kötetben. A könyvben a következő témákról olvashatók tanulmányok: a szlovák és a lengyel diákragadványnevek összehasonlítása, a graffitik kommunikációs regisztere, üzletnevek a nyelvi kommunikációban és az utcanevek dinamikus változása.

2000-ben szemináriumot szerveztek az idegen tulajdonnevek szlovák nyelvben való adaptációjának problémáiról. Az elhangzott előadásokból álló kiadvány (KRÁLIK szerk. 2002) 27 vonatkozó tanulmányt tartalmaz, s több (5) érinti közülük a régi magyar tulajdonnevek átírását is. A francia tulajdonnevek szlovákban való használatával KAREL SEKVENT (2002) foglalkozott. AZ OLOŠTIAK-BÍLÁ-TIMKOVÁ (2006) szerzőhármas jóvoltából látott napvilágot a „Slovník anglických vlastných mien v slovenčine” (A szlovákban használatos angol tulajdonnevek szótára) című mű. A publikáció két részre oszlik. Az elméleti részben (9–84) a szlovák nyelvben használatos angol tulajdonnevek adaptációjáról olvashatunk. A szótári rész (85–258) 6700 személy-, 400 zenekar- és 2200 helynevet tartalmaz. MARTIN OLOŠTIAK (2007) monográfiájában aprólékosabban tárgyalja a szlovák nyelvben használatos angol tulajdonnevek kérdéskörét; az idegen tulajdonnevek nyelvi-strukturális és kommunikatív-pragmatikai funkcióival foglalkozik. Elsősorban a fonikus, morfológiai és szóalkotási adaptáció kérdéseit taglalja, megmagyarázza az újonnan bevezetett terminusokat, illetve a már használatosak közül többet újraértelmez. A szerző a közeljövőben tervezi egy idegen tulajdonneveket tartalmazó elektronikus lexikon megszerkesztését.

Névtani tanulmányokat a következő nyelvészeti folyóiratokban is olvashatunk: Jazykovedný časopis, Kultúra slova, Slavica Slovaca, Slovenská reč.

7. Bibliográfia. – A szlovák névtan bibliográfiai adatai különböző kiadványokban találhatók. DVONČ és MAJTÁN (1980) állította össze az 1918–1964 közötti időszak névtani publikációinak listáját, majd MAJTÁN (1978) az 1965-től 1977-ig terjedőt. DVONČ közölte az 1962–1978, 1979–1991 közötti szlovák névtani szakirodalmat az ICOS

(Nemzetközi Névtudományi Társaság) által kiadott *Onoma* című névtani folyóiratban, és az 1981-től 1988-ig terjedő a Cseh Tudományos Akadémia kiadásában megjelenő „Onomastický zpravodaj ČSAV” című évkönyvben (a mai *Acta Onomastica* elődje).

A szlovák névtani munkák időszakonkénti jegyzéke az említett forrásokon kívül megtalálható LADISLAV DVONČ „Bibliografia slovenskej jazykovedy” (A szlovák nyelv-tudomány bibliográfiája) című könyvének egyes kötetében (1957, 1958, 1962, 1970): 1948–1952, 1953–1956, 1957–1960, 1961–1965, és a „Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovákistov a slavistov” (Szlovák nyelvészek. A szlovák szlovákisták és szlavisták személyi bibliográfiája) kötetében (1987, 1997, 1998, 2003): 1925–1975, 1976–1985, 1986–1995, 1996–2000.

Hivatkozott irodalom

- BEL, MATTHIAS 1735–1742. *Notitia Hungariae novae historico-geografica* 1–4. Viennae.
- BLANÁR, VINCENT 1950. *Príspevok ku štúdiu slovenských osobných a pomiestnych mien v Maďarsku*. Bratislava.
- BLANÁR, VINCENT 1996. *Teória vlastného mena. Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii*. Bratislava.
- BLANÁR, VINCENT 2001. *Theorie des Eigennamens. Status, Organisation und Funktionen der Eigennamen in der gesellschaftlichen Kommunikation*. Hildesheim–Zürich–New York.
- BLANÁR, VINCENT szerk. 1972. *Zborník materiálov z III. slovenskej onomastickej konferencie v Banskej Bystrici* 4. – 6. XI. 1970. Banská Bystrica.
- BLANÁR, VINCENT – MATEJČÍK, JÁN 1978. *Živé osobné mená na strednom Slovensku* I/1. *Designácia osobného mena*. Bratislava.
- BLANÁR, VINCENT – MATEJČÍK, JÁN 1983. *Živé osobné mená na strednom Slovensku* I/2. *Distribúcia obsahových modelov*. Martin.
- BLICHA, MICHAL 1996. *Toponymia Ondavskej a Topolianskej doliny. Slovensko-rusínske jazykové kontakty v chotárných vzťahoch*. Prešov.
- BLICHA, MICHAL szerk. 1992. *Onomastika a škola. Materiály zo IV. celoštátneho onomastického seminára. Prešov 12. – 13. septembra 1990*. Prešov.
- BLICHA, MICHAL – MAJTÁN, MILAN szerk. 1976. *V. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanskú onomastiku a V. slovenská onomastická konferencia (Prešov 3. – 7. mája 1972)*. Bratislava.
- BLICHA, MICHAL – MAJTÁN, MILAN szerk. 1986. *Úvod do onomastiky*. Prešov.
- BOHUŠ, IVAN 1996. *Od A po Z o názvoch Vysokých Tatier*. Tatranská Lomnica.
- DVONČ, LADISLAV 1987. *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovákistov a slavistov (1925–1975)*. Martin.
- DVONČ, LADISLAV 1997. *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovákistov a slavistov (1976–1985)*. Bratislava.
- DVONČ, LADISLAV 1998. *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovákistov a slavistov (1986–1995)*. Bratislava.
- DVONČ, LADISLAV 2003. *Slovenskí jazykovedci. Súborná personálna bibliografia slovenských slovákistov a slavistov (1996–2000)*. Bratislava.
- DVONČ, LADISLAV – MAJTÁN, MILAN 1980. *Bibliografický prehľad slovenskej onomastiky za roky 1918–1964*. Prešov.
- HABOVŠTIK, ANTON 1970. *Oravské chotárne názvy*. Banská Bystrica.

- HLADKÝ, JURAJ 2004. *Hydronymia povodia Nitry*. Trnava.
- CHOLUJ, DOMINIK 1992. *Onomastika Kysúc*. Kysuce.
- IMRICHOVÁ, MÁRIA 2002. *Logonymá v systéme slovenčiny*. Prešov.
- KOLLÁR, JÁN 1828. *Jmenoslov čili slovník osobných jmen*. Budín.
- KOLLÁR, JÁN 1830. *Rozpravy o jménach, počátkach i starožitnostech národu slavského a jeho kmenu*. Budín.
- KRAJČOVIČ, RUDOLF 2005. *Živé kroniky slovenských dejín skryté v názvoch obcí a miest*. Bratislava.
- KRÁLIK, ĽUBOR szerk. 2002. *Problémy adaptácie cudzích mien v slovenčine. Vedecký seminár. Bratislava 19. – 20. október 2000*. Bratislava.
- KRIŠTOF, ŠTEFAN 1969. *Osobné mená bývalej Tekovskej stolice*. Bratislava.
- KRIŠTOF, ŠTEFAN szerk. 1970. *Zborník materiálov zo sympózia o teoretických a metodologických otázkach onomastiky a II. slovenskej onomastickej konferencie v Nitre 22. – 24. mája 1969*. Bratislava.
- KROŠLÁKOVÁ, EMA szerk. 1994. *Jazyková a mimojazyková stránka vlastného mena. 11. slovenská onomastická konferencia (Nitra 19. – 20. mája 1994)*. Bratislava–Nitra.
- KRŠKO, JAROMÍR 2001. *Terénne názvy z Muránskej doliny*. Banská Bystrica.
- KRŠKO, JAROMÍR 2003. *Hydronymia povodia Turca*. Banská Bystrica.
- KRŠKO, JAROMÍR 2005. *Spracovanie hydronymie Slovenska (Metodické pokyny na spracúvanie projektov Hydronymie Slovaciae)*. Banská Bystrica.
- KRŠKO, JAROMÍR – IMRICHOVÁ, MÁRIA – OĐALOŠ, PAVOL 2006. *Sociálny kontext onymie*. Banská Bystrica.
- KRŠKO, JAROMÍR – MAJTÁN, MILAN szerk. 2000. *Vlastné mená v jazyku a spoločnosti. 14. slovenská onomastická konferencia (Banská Bystrica 6. – 8. júla 2000)*. Bratislava – Banská Bystrica.
- MAJTÁN, MILAN 1972. *Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN 1978. *Bibliografický prehľad slovenskej onomastiky za roky 1965–1977*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN 1996. *Z lexiky slovenskej toponymie*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN 1998. *Názvy obcí Slovenskej republiky (Vývin v rokoch 1773–1997)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1973. *IV. slovenská onomastická konferencia. Bratislava 9. – 10. novembra 1971*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1976. *VI. slovenská onomastická konferencia (Nitra 4. – 6. apríla 1974)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1980. *Spoločenské fungovanie vlastných mien. VII. slovenská onomastická konferencia (Zemplínska šírava 20. – 24. septembra 1976)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1983. *VIII. slovenská onomastická konferencia (Banská Bystrica – Prešov (Dedinky) 2. – 6. júna 1980)*. Bratislava – Banská Bystrica – Prešov.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1987. *IX. slovenská onomastická konferencia (Nitra 26. – 28. júna 1985)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1989. *Aktuálne úlohy onomastiky z hľadiska jazykovej politiky a jazykovej kultúry. Zborník príspevkov z 2. československej onomastickej konferencie (6. – 8. mája 1987 v Smoleniciach)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN szerk. 1991. *X. slovenská onomastická konferencia (Bratislava 13. – 15. septembra 1989)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN – BLANÁR, VINCENT szerk. 1968. *I. slovenská onomastická konferencia. (Bratislava 5. – 6. decembra 1967)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN – POVAŽAJ, MATEJ 1983. *Meno pre naše dieťa*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN – POVAŽAJ, MATEJ 1998. *Vyberte si meno pre svoje dieťa*. Bratislava.

- MAJTÁN, MILAN – RYMUT, KAZIMIERZ 2006. *Hydronymia povodia Oravy*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN – RUŠČÁK, FRANTIŠEK szerk. 1996. *12. slovenská onomastická konferencia a 6. seminár Onomatika a škola (Prešov 25. – 26. októbra 1995)*. Prešov–Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN – ŽIGO, PAVOL szerk. 1998. *13. slovenská onomastická konferencia (Modra-Piesok 2. – 4. októbra 1997)*. Bratislava.
- MAJTÁN, MILAN – ŽIGO, PAVOL 1999. *Hydronymia povodia Ipl'a*. Bratislava.
- ODALOŠ, PAVOL – MAJTÁN, MILAN szerk. 1996. *Urbanonymá v kontexte histórie a súčasnosti (Banská Bastrica 3. – 5. septembra 1996)*. Banská Bystrica – Bratislava.
- OLOŠTIAK, MARTIN 2007. *Jazykovoštruktúrne a komunikačno-pragmatický status vlastného mena (anglické vlastné mená v slovenčine)*. Prešov.
- OLOŠTIAK, MARTIN – MAGDALÉNA BILÁ – RENÁTA TIMKOVÁ 2006. *Slovník anglických vlastných mien v slovenčine*. Bratislava.
- POVAŽAJ, MATEJ – ŽIGO, PAVOL szerk. 2007. *Súradnice súčasnej onomastiky. Zborník materiálov zo 16. slovenskej onomastickej konferencie*. Bratislava.
- RZETELSKA-FELESZKO, EWA – CIEŚLIKOWA, ALEKSANDRA szerk. 2002. *Ślowiańska onomastyka. Encyklopedia*. Warszawa–Kraków.
- SEKVENT, KAREL 2002. *Ako používať francúzske vlastné mená v spisovnej slovenčine*. Prešov.
- SIČÁKOVÁ, ĽUBA 1996. *Hydronymia slovenskej časti povodia Slanej*. Prešov.
- STANISLAV, JÁN 1947. *Odkryté mená slovenských miest a dedín*. Bratislava.
- STANISLAV, JÁN 1948. *Slovenský juh v stredoveku 1–3*. Martin.
- SVOBODA, JAN – ŠMILAUER, VLADIMÍR – OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, LIBUŠE – OLIVA, KAREL – WITKOWSKI, TEODOLIUS 1973. *Základní soustava a terminologie slovanské onomastiky. Grundsystem und Terminologie der slawischen Onomastik*. Zpravodaj místopisné komise ČSAV. Praha.
- ŠRÁMEK, RUDOLF szerk. 1983. *Onomastika jako společenská věda. Sborník příspěvků z 1. česko-slovenské onomastické konference (18. – 20. 5. 1982 v Trojanovicích)*. Praha.
- VARSÍK, BRANISLAV 1989. *Slovanské (slovenské) názvy riek na Slovensku a ich prevzatie Maďarmi v 10.–12. storočí*. Bratislava.
- VARSÍK, BRANISLAV 1964, 1973, 1977. *Osídlenie Košickej kotliny*. Zv. 1–3. Bratislava.
- ŽIGO, PAVOL szerk. 1988. *Urbanonymia. Zborník prednášok z 2. celoštátneho onomastického seminára. Modra-Piesok 8. – 10. októbra 1986*. Bratislava.
- ŽIGO, PAVOL – MAJTÁN, MILAN szerk. 2003. *Vlastné meno v komunikácii. 15. slovenská onomastická konferencia (Bratislava 6. – 7. septembra 2002)*. Bratislava.

BAUKO JÁNOS

JÁNOS BAUKO, The past and present of Slovakian onomastics

This paper, giving an overview of the past and present of onomastics in Slovakia, describes the beginnings of Slovakian onomastics, enumerates the conferences and programmes organised by the Slovakian Onomastic Society and discusses the conclusions and the bibliographic data of publications (surveying specific as well as general aspects of personal names, place names and other proper names) produced in different fields of onomastics over the years.